

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/432/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203818
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7813203818.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v občianskoprávnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom K červenému dvoru 3269/25a, Praha, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpeného: Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, za ktorú ako konateľ koná advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanej: R. G., V. B. XXXX/X, E., o 708 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 24. januára 2014 č. k. 12C/341/2013 - 56 a proti uzneseniu daného súdu z toho istého dňa č. k. 12C/341/2013 - 62

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Rožňava ako súd prvého stupňa uznesením označeným v záhlaví pripustil vstup občianskeho združenia Spolok právnej ochrany spotrebiteľa (SPOS), so sídlom Čajakova 1, Košice do konania ako vedľajšieho účastníka popri žalovanej. S námietkami žalobcu o neprípustnosti vedľajšieho účasti v danom spore uplatnenými s odôvodnením, že ide o európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, regulované Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej len „nariadenie“) nepripúšťajúcim vedľajšie účasti, sa vysporiadal s poukazom na čl. 19 nariadenia, ktorý rozhodne procesné právo upravuje tak, že pokiaľ nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, t. j. v danom prípade zákonom č. 99/1963 Zb. Občianskym súdnym poriadkom. S odôvodnením, že nariadenie neupravuje, t. j. ani nevylučuje účasť vedľajšieho účastníka, pri rozhodovaní o prípustnosti vstupu daného subjektu do konania ako vedľajšieho účastníka postupoval v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, konkrétne podľa §93 ods. 1 až 4. Konštatoval splnenie všetkých podmienok pre to, aby v konaní ako vedľajší účastník popri žalovanom mohol vystupovať daný subjekt ako právnická osoba, predmetom činnosti ktorej je ochrana práv spotrebiteľa, ktorý vedľajším účastníkom sa stal tým, že súdu došlo jeho oznámenie, že vstupuje do konania popri žalovanom, pričom žalovaný proti jeho vstupu do konania nemal námietky. S odôvodnením, že uplatnený nárok ako nárok z titulu zabezpečovacej zmenky vystavenej k spotrebiteľskej zmluve o úvere vo veci samej bude posudzovaný aj z titulu ochrany spotrebiteľa, pripustil vstup daného subjektu do konania ako vedľajšieho účastníka popri žalovanom.

Proti tomuto uzneseniu žalobca podal odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Rovnako ako pred súdom prvého stupňa argumentoval, že konanie je európskym konaním vo veciach s nízkou hodnotou sporu, právne regulované nariadením, ktoré odlišne od vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 99/1963 Zb. nepripúšťa vedľajšie účasti, takýto inštitút nepozná. S odôvodnením, že aplikácia procesných pravidiel zakotvených v Občianskom súdnom poriadku je prípustná len výnimočne, namietal preto prednostnú aplikáciu vnútroštátneho práva.

Žalovaná v odvolacom konaní zostala nečinná.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania a po zistení, že odvolanie bolo podané na to oprávneným účastníkom konania (§201, 202 a 204 OSP) postupom podľa §212 ods. 1 a 3 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§214 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Žalobca v odvolaní len opakoval argumenty uvádzané v námietke neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka, s ktorými súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia správne sa vysporiadal. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že otázku prípustnosti vedľajšieho účastníka je potrebné posudzovať v zmysle §93 Občianskeho súdneho poriadku, a to s poukazom na čl. 19 nariadenia, keďže samotné nariadenie neobsahuje vlastnú úpravu vedľajšieho účastníctva.

V prejednávanej veci predmetom konania je plnenie zo zabezpečovacej zmenky vystavenej k spotrebiteľskej zmluve o úvere. Keďže ide aj o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, nároky žalobcu vo veci samej budú preto posudzované aj z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Vstup občianskeho združenia Spolok právnej ochrany spotrebiteľa (SPOS) ako právnickej osoby, predmetom činnosti ktorej je ochrana práv spotrebiteľa podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, je preto v súlade s §93 ods. 2 OSP. Keďže pre vstup daného subjektu do konania boli splnené aj ostatné, v §93 ods. 3 OSP ustanovené podmienky (oznámenie o vstupe, absencia námietok žalovaného proti tomuto vstupe), súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď pripustil vstup daného občianskeho združenia do konania ako vedľajšieho účastníka popri žalovanom.

Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu predstavuje osobitný druh sporového konania, ktoré sa vyznačuje predovšetkým tým, že v zásade prebieha písomne a za použitia vzorových tlačív, ktoré sa nachádzajú v prílohe nariadenia. Táto osobitná forma konania však nevyklučuje, aby aj v takomto konaní sa mohol prejaviť účel vedľajšieho účastníctva, t. j. pomoc účastníkovi v spore. V zmysle čl. 5 ods. 1 nariadenia súd totiž môže nariadiť aj ústne pojednávanie (ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán). Nejedná sa preto o typické skrátene konanie, ktoré by bolo totožné s rozkazným konaním podľa §172 a nasl. OSP. Je preto nenáležitá argumentácia odvolateľa odkazujúca na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/357/2012 z 30. októbra 2013, v zmysle ktorého v štádiu skráteneho (rozkazného) konania vedľajšie účastníctvo neprichádza do úvahy.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie podľa §219 OSP potvrdil, pretože je vecne správne.

Okresný súd Rožňava rozsudkom označeným v záhlaví žalobu zamietol z dôvodu, že žalobcom predložená zmenka v zmysle §33 ods. 2 zmenkového a šekového zákona (zákon č. 151/1950 Sb; ďalej len „zákon“) je neplatná, pretože nemá náležitosti podľa §33 ods. 1 zákona. Ďalším dôvodom zamietnutia žalobou uplatneného nároku bola skutočnosť, že podľa právnej úpravy vzťahujúcej sa na ochranu spotrebiteľa dohoda o vyplnení zmenky obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je neprijateľnou, a preto neplatnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve. Keďže neúspešnému žalobcovi nevzniklo právo na náhradu trov konania a úspešnému žalovanému trovy konania nevznikli, žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania (§142 ods. 1 OSP).

Proti tomuto rozsudku žalobca (ďalej aj len „odvolateľ“) podal odvolanie z dôvodov podľa §205 ods. 2 písm. a) a b), v spojení s §221 ods. 1 písm. f) OSP a tiež z dôvodu podľa §205 ods. 2 písm. f) OSP a navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a v celom rozsahu mu priznať žalobou uplatnenú pohľadávku, ako aj náhradu trov konania. Nesprávne právne posúdenie veci namietal z dôvodu, že súd vec posudzoval a rozhodol, ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, pritom predmetom konania výlučne bola zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah. Podľa odvolateľa súd nie je oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Žalobca skutočnosti o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovanou vôbec netvrdil, nebol nositeľom dôkazného bremena, a preto dôkaznú povinnosť ani nemožno na neho presúvať. Pochybnosti o tomto vzťahu súd si vytvoril sám. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky, pričom žalobca túto povinnosť splnil. Žalovaná na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES (č. 861/2007) voči tejto zmenke mohla vzniesť námietky, pričom ak tak neurobila, z dôvodu

uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej citovaným nariadením akékoľvek iné námietky musia byť odmietnuté. Súd nie je legitimovaný na to, aby za žalovanú sám vznášal námietky voči zmenke. Súdu tiež vytýkal, že ignoroval §17 zákona, v zmysle ktorého v sporovom konaní žalovaný zo zmenky voči majiteľovi zmenky nemôže vznášať námietky, ktoré vyplývajú z jeho vlastných vzťahov k pôvodnému majiteľovi zmenky (tzv. kauzálne námietky), a tým menej tak môže činiť sám súd. Nesúhlasil ani so záverom súdu, že zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom. Zmenku vystavila žalovaná, túto dobrovoľne podpísala a v tom čase jej bola známa sadzba zmenkového úroku a súhlasila s ňou. Rozporoval aj záver súdu, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj o jej splatnosti.

Žalovaná nevyužila svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania a po zistení, že odvolanie bolo podané na to oprávneným účastníkom konania (§201, 202 a 204 OSP) posúdil napadnutý rozsudok bez potreby nariadiť odvolacie pojednávanie (§214 OSP) v rozsahu vyplývajúcom z §212 ods. 1 a 3 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť, pretože v konaní došlo k takej vade v procesnom postupe súdu, v dôsledku ktorého účastníkom konania sa odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle §212 ods. 3 OSP odvolací súd z úradnej povinnosti je povinný prihliadať na vady konania pred súdom prvého stupňa, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že v posudzovanom konaní postupom súdu k takejto vade došlo. Spočíva v tom, že hoci súd prvého stupňa podľa §156 ods. 3 OSP oznámil, že vo veci bude verejne vyhlásený rozsudok, následne vec prejednal na pojednávaní, na ktoré nepredvolal účastníkov konania, čím im znemožnil realizáciu ich procesných práv spojených s účasťou na pojednávaní súdu.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza tiež vtedy, keď súd vec prejedná a rozhodne v neprítomnosti účastníka konania, hoci pre takýto postup nie sú splnené podmienky ustanovené v §101 ods. 2 OSP.

Podľa článku 48 ods. 2, vety prvej Ústavy SR každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Z citovaného ustanovenia vyplýva základné ústavné právo účastníka konania, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Občiansky súdny poriadok upravujúci postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti účastníka konania na súdnom konaní zabezpečuje tak, že (ak zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak) súdu ukladá, aby na prejednanie veci samej nariadil pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie účastníkom sa musí doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§115 OSP). Prejednať vec v neprítomnosti riadne predvolaného účastníka súd môže pritom iba za splnenia podmienok ustanovených v §101 ods. 2 OSP.

V zmysle §101 ods. 2 OSP súd pokračuje v konaní, aj keď účastníci sú nečinní. Ak riadne predvolaný účastník sa nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, súd vec môže prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy. Predpokladom uskutočnenia pojednávania a rozhodnutie v neprítomnosti účastníkov preto je riadne predvolanie účastníka na pojednávanie (§115 ods. 2 OSP), ktorý sa nedostaví a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania.

V posudzovanej veci nepochybne neboli splnené zákonom stanovené podmienky, aby na pojednávaní súdu 24.1.2014 vec bola prejednaná v neprítomnosti účastníkov.

Uznesením zo dňa 3.1.2014 sudca Okresného súdu Rožňava rozhodol, že v tu posudzovanej veci rozhodne rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania a oznámil, že rozsudok vo veci samej bude verejne vyhlásený na danom súde 24.1.2014 o 09.45 hod., na č. dv. 38. Toto oznámenie na úradnej tabuli súdu bolo vyvesené 3.1.2014 (č. I. 53 spisu; dátum jeho zvesenia z úradnej tabule zo spisu nevyplýva). Následne obsahom spisu nie je zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku, ale zápisnica o pojednávaní

z 24.1.2014. V tejto sa konštatuje neprítomnosť účastníkov konania, zachovanie päťdňovej lehoty na prípravu pojednávania (§115 ods. 2 OSP), ďalej z nej vyplýva, že súd sa oboznámil so zmenkou a so zmluvou o úvere ako s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise (zmenku predložil žalobca, zmluvu o úvere obstaral sám súd zo svojho spisu zn. 12Er/1004/2010, pripojením ktorého „doplnil“ dokazovanie mimo pojednávania - viď úradný záznam zo 16.12.2013 na č. I. 49 spisu), následne uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a v mene Slovenskej republiky vyhlásil rozsudok.

Vychádzajúc z obsahu spisu je nepochybné, že účastníci konania na pojednávanie súdu, na ktorom 24.1.2014 bola prejednaná ich vec, neboli predvolaní, o tomto pojednávaní nemali vedomosť a nemohli preto realizovať celý rad svojich procesných práv (predniesť alebo doplniť žalobu, resp. brániť sa proti nej, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, ako aj ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali, na záver zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci).

Vyššie uvedeným postupom súdu, ktorý je v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom (§118 ods. 1 a 4, 120 ods. 1 a §123) účastníkom konania nepochybne sa odňala možnosť konať pred súdom, pretože sa im znemožnilo uplatniť procesné práva Občianskym súdnym poriadkom im priznané na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov. Z toho dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok podľa §221 ods. 1 písm. f) OSP musel zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§221 ods. 2 OSP). Z §221 ods. 1 písm. f) OSP pre odvolací súd vyplýva povinnosť vždy zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa v prípade, že ten v konaní predchádzajúcom vydaniu odvolacím súdom preskúmaného rozhodnutia postupoval v rozpore so zákonom tým spôsobom, že takéto konanie bezprostredne malo za následok odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom.

Vzhľadom na potrebu vykonať dôkaz listinou, po vrátení veci povinnosťou súdu prvého stupňa bude nariadiť pojednávanie, riadne naň predvolať účastníkov konania a umožniť im realizovať všetky ich procesné práva priznané im platným procesným poriadkom tak, ako boli vyššie uvedené.

Odhliadnuc od uvedeného v preskúmanej veci nemožno konštatovať ani zachovanie procesného postupu súdu prvého stupňa upraveného v §156 ods. 3 OSP. Zachovanie tohto postupu musí vyplývať z písomných pokynov súdu (spravidla sudcu) a ďalších naňho nadväzujúcich úkonov pracovníkov súdnej kancelárie zabezpečujúcich ich vykonanie tak, aby zachovanie uvedeného postupu zo súdneho spisu bolo nepochybné. V danom prípade je nepochybné, že 3.1.2014 na úradnej tabuli konajúceho súdu bolo vyvesené oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku. V spise však absentuje záznam o zvesení tohto oznámenia z úradnej tabule, nemožno preto zistiť či dané oznámenie na úradnej tabuli konajúceho súdu viselo aj v iný deň, než 3.1.2014. Obsah spisu ako celok ani jeho konkrétne označené listiny nedávajú preto žiadny podklad pre záver o tom, ako dlho a či aj v zákonnej lehote najmenej päť dní pred verejným vyhlásením rozsudku na úradnej tabuli konajúceho súdu bolo vyvesené oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku. V danom prípade preto je namieste záver, že ani miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku neboli riadne oznámené, čo znamená, že v posudzovanej veci zjavne nie je splnená ani zákonná podmienka verejného vyhlásenia rozsudku.

Výsledok hlasovania senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.